

تحلیل روز

صابر گل عنبری

international@khorasannews.com

سرنوشت اردوغان در دست کردها!؟

کمتر از ۴۰ روز دیگر به انتخابات «تاریخی» ترکیه مانده است؛ انتخاباتی که در وهله اول یک فراندوم برای ماندن و نماندن رجب طیب اردوغان در قدرت است و از این جهت، بیشتر شبیه انتخابات اسرائیل در چند سال اخیر است که حول محور ماندن و نماندن نتانیا‌هو در قدرت شکل می گرفت. انتخابات آتی ترکیه بیشتر از آن که بر نامه محور باشد، بر مدار حب و بغض اردوغان می چرخد و مخالفان یعنی ائتلاف «ملت» به رهبری کمال قلیچدار اوغلو تمام توان خود را بر شکست اردوغان متمرکز کرده‌اند و این هدف تنها عامل اتحاد ۶ حزب تشکیل دهنده ائتلاف «امت» در سایه تناقضات فکری و ایدئولوژیکی اعضاست. تا لحظه نگارش این یادداشت، دورنمای انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری ترکیه در ۱۴ می آینده روشن نیست؛ هر چند به تازگی شانس رقیب مخالفان اردوغان بیشتر شده است؛ اما به نحوی نیست که پیروزی او را از اکنون تضمین کند. آن چه تا حدود زیادی روشن و مبرهن است این که حزب حاکم ترکیه تعداد قابل توجهی از کرسی‌های پارلمان را از دست خواهد داد. اما در این میان که شانس برد و باخت اردوغان و قلیچدار اوغلو دو نامزد اصلی تقریبا برابر است؛ صف بندی حزب کردی دموکراتیک خلق‌ها که سومین حزب پارلمانی ترکیه است، در انتخابات پیش‌رو می‌تواند ورق انتخابات را له یا علیه هر کدام تغییر دهد و به عبارتی نقشی تعیین کننده در این انتخابات دارد؛ به ویژه که این حزب این بار بر خلاف دوره پیش هیچ نامزدی را برای ریاست جمهوری معرفی نکرده است. پایگاه رای حزب دموکراتیک خلق‌ها بین ۱۰ تا ۱۳ درصد است که در سایه معرفی نکردن نامزدی برای انتخابات ریاست جمهوری، این میزان رای، درصد قابل توجهی برای تعیین برنده و بازنده انتخابات است. اعلام حزب HDP مبنی بر معرفی نکردن نامزد در انتخابات ریاست جمهوری دو روز پس از دیدار رهبرانش با کمال قلیچدار اوغلو بود و همین خود از توافقی پشت پرده میان دو طرف خبر می‌داد؛ توافقی که هنوز جزئیات آن بنا به ملاحظات اعلام نشده است. اوغلو پس از این دیدار از ضرورت حل و فصل «مسئله کرد» و پاسداشت آزادی‌ها حقوق و مخالفت با ممنوعیت احزاب سیاسی و گم‌کردن سرپرست در شهرداری‌ها (با بازداشت شهرداران کرد) سخن گفت؛ گزاره‌هایی که تقریبا چارچوب تفاهات با رهبران HDP را روشن می‌کند. از این رو، می‌توان حزب دموکراتیک خلق‌ها را رکن هفتم ائتلاف شش گانه «ملت» پنداشت؛ اما این که چرا حزب رسما از نامزدی اوغلو حمایت نکرده، گویا بیشتر معطوف به معذوریت‌های اوغلو است؛ چرا که اولاً پیوستن HDP به ائتلاف پیش گفته در سایه مخالفت احزاب پان ترک و به ویژه حزب «خوب» و رئیس اش خانم مارال اکنشگر چندان امکان پذیر نبود و ثانیاً اعلام حمایت رسمی و آشکار حزب از اوغلو در این شرایط می‌تواند پان ترک‌ها را تحریک و بخشی از آن‌ها را از رای دادن به نامزد رقیب اردوغان منصرف کند و ثالثاً خود حزب حاکم و اردوغان از این مسئله حساسی بهره برداری بکنند و از آن به عنوان ابزاری برای جذب آرای ناسیونالیست‌ها بهره ببرند.

به همین دلیل، گویا اوغلو حمایت ضمنی و غیر مستقیم حزب دموکراتیک خلق‌ها و معرفی نکردن نامزد را بر حمایت آشکار و مستقیم آن ترجیح داده است و به نظر می‌رسد که مارال اکنشرا نیز چون پیروزی بدون حمایت این حزب با امکان‌پذیر نمی‌داند، بر این توافق ضمنی اوغلو و حزب HDP چشم‌پوشی کرده است؛ اما این باعث نشد که برخی رهبران حزب «خوب» چون یاوز علی آگار اوغلو به شدت از نامزد ائتلاف ملت انتقاد نکنند.

اما این گونه نیست که اردوغان و حز بش حساسی روی این حمایت ضمنی مانور دهند و از این جهت، چه بسا نوع حمایت نیز چون شمشیر دو لبه‌ای باشد که له یا علیه نامزد ائتلاف مخالفان عمل کند؛ اما به نظر می‌رسد که اوغلو با در نظر گرفتن امکان ریزش برخی آرا از سید این پان ترک‌ها، خود را در این کارزار تاریخی با اردوغان ناگزیر از این ائتلاف نانوشته با حزب کردی دموکراتیک خلق‌ها دانسته است.

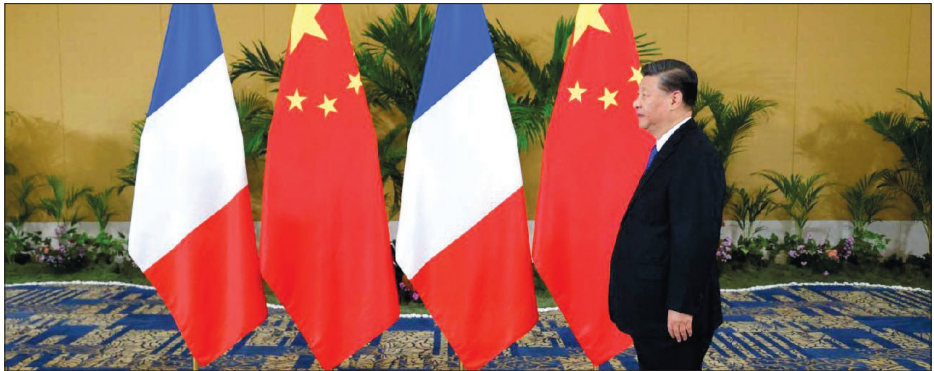
به هر حال، باید منتظر تحولات انتخاباتی ترکیه ماند و فعلا برای سخن گفتن از شکست اردوغان زود است و هنوز احتمال برنده شدن او وجود دارد.

پلیس اسرائیل در حمله به مسجد الاقصی بیش از ۳۵۰ فلسطینی را بازداشت کرد

دستان بسته نمازگزاران در یورش شبانه

نظامیان صهیونیستی شامگاه سه‌شنبه ۴ آوریل، به نمازگزاران در مسجد الاقصی حمله کردند. در ویدئوها دیده می‌شود که نیروهای اسرائیلی مردم را با باتوم می‌زنند. پلیس اسرائیل گفته ۳۵۰ نفر را بازداشت کرده است. فلسطینی‌های می‌گویند نیروهای نظامی صهیونیست از نارنجک نوری و گلوله‌های پلاستیکی برای بیرون کردن مردم استفاده کرده و ده‌ها نفر در این جریان زخمی شده‌اند. در این حمله که از آذان مغرب سه‌شنبه تا ساعت ۵ بامداد دیروز، چهارشنبه ادامه داشته بیش از ۳۵۰ فلسطینی توسط نظامیان رژیم صهیونیستی در داخل مسجد الاقصی

ماکرون و لافن در لاین برای پایان دادن به جنگ اوکراین به چین سفر کردند

پکن در نقش میانجی

امانوئل ماکرون، رئیس‌جمهوری فرانسه و اورزولا فن درلاین، رئیس‌کمیسیون اروپا، دیروز در سفری ۳روزه به چین رفتند. آن‌ها امیدوارند که با سفر به چین، بتوانند در باره مسائل پیچیده‌ای مانند اوکراین گفت و گو کنند و از شی چین پینگ بخواهند از نفوذ خود بر ولادیمیر پوتین برای پایان دادن به جنگ استفاده کند. آن دو همچنین تلاش می‌کنند تا روابط با چین، شریک مهم تجاری‌شان را از سر بگیرند. این سفر در شرایطی انجام می‌شود که کنترل شهر استراتژیک باخمتو احتمالا به دست گروه واگنر افتاده و زلنسکی گفته است که علاوه بر باخمتو، وضعیت در شهرهای آودیتیفکا و مارتینکا (هر دو واقع در استان دونتسک) نیز وخیم است. کاخ الیزه اعلام کرد، امانوئل ماکرون و جو بایدن، روسای جمهور فرانسه و آمریکا، در گفت‌وگوی تلفنی پیش از سفر ماکرون به پکن در باره شتاب بخشیدن به پایان جنگ در اوکراین با کمک چین توافق کردند. چین اوایل سال جاری میلادی با ارائه طرح صلح ۱۲ ماده‌ای برای بحران اوکراین، از دو طرف درگیر در جنگ خواست برای رسیدن به آتش‌بس با کاهش تدریجی تنش موافقت کنند. اما این طرح ۱۲ ماده‌ای به دلیل امتناع چین از محکوم کردن روسیه تا حد زیادی توسط غرب رد شد و آمریکا و ناتو سپس اعلام کردند که پکن در حال بررسی ارسال سلاح به روسیه است، ادعاهایی که چین آن را رد کرده است. نمایندگان اروپا برای حل بحران اوکراین

دادستان نیویورک: پرونده ترامپ درباره جعل سوابق است و این در نیویورک جرم است

از تفهیم اتهام تا انکار ترامپ

ترامپ، نامزد انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴، در دادگاهی در منهتن در خصوص ۳۴ فقره جنایت مطرح شده علیه‌اش تفهیم اتهام شد. الون برگ، دادستان منطقه‌ای منهتن، پس از دادگاه دونالد ترامپ گفت: «طبق قوانین ایالت نیویورک جعل سوابق تجاری برای لاپوشانی جرایم دیگر، جرم محسوب می‌شود. این پرونده دقیقاً در همین خصوص است. این‌ها در ایالت نیویورک جرم است و فرقی نمی‌کند که مجرم کیست. رفتار مجرمانه جدی را عادی سازی نمی‌کنیم و نخواهیم کرد.» ترامپ همزمان با ورودش به دادگاه منهتن گفت: «آن‌ها من را دستگیر می‌کنند و باور نمی‌کنم که این اتفاق در آمریکا رخ می‌دهد.» او پس از پایان اولین روز دادگاهش به فلوریدا بازگشت و در مقابل جمعیتی از هوادارانش گفت: «تنها جنایتی که من مرتکب شده‌ام این است که بدون ترس از ملت خود در برابر کسانی که به دنبال نابودی آن هستند، دفاع کرده‌ام.» برگزاری دادگاه دونالد ترامپ یک رویداد تاریخی در آمریکاست. تاکنون هیچ‌یک از رؤسای جمهور آمریکا، چه آن‌ها که همچنان در مسند قدرت بوده و چه آن‌ها که کاخ سفید را ترک کرده‌اند، با اتهامات جنایی مواجه نشده‌اند. دادگاه بعدی از ۴ دسامبر برگزار خواهد شد. هر چند ترامپ می‌گوید که بی‌گناه است. برخی ناظران بر این باورند که رئیس‌جمهوری سابق ایالات متحده تلاش می‌کند از این دادگاه به منظور معرفی خود به عنوان قربانی سیستم قضایی سیاسی و بسیج هوادارانش استفاده کند. از سوی دیگر جزئیات کیفرخواست علیه ترامپ می‌تواند صلاحیت او را به عنوان نامزد مقام ریاست جمهوری زیر سوال ببرد.

در جریان درگیری میان نیروهای امنیتی طالبان و داعش در شهر زرنج ولایت نیمروز ۱۰ داعشی کشته شدند

ماجرای نیمروز

نیروهای امنیتی طالبان مخفیگاه عناصر داعش در شهر زرنج ولایت نیمروز افغانستان را هدف قرار دادند. منابع محلی در ولایت نیمروز با تایید حمله شبانه نیروهای امنیتی طالبان به مخفیگاه داعش در منطقه «معصوم آباد» شهر زرنج نزدیک مرز ایران گفتند: درگیری تا بامداد روز سه‌شنبه ادامه داشته است و ۱۰ تروریست داعشی به هلاکت رسیدند. حملات نیروهای حکومت طالبان ضد اعضای گروه تروریستی داعش، در حالی است که ۲۶ مارس گذشته سرویس اطلاعاتی طالبان اعلام کرد: مولوی ضیاءالدین فرد شماره دو داعش و دو عضو ارشد دیگر این گروه به نام‌های «ابو عمر افریدی» و «سلمان تاجیکستانی» را به هلاکت رسانده است. حکومت افغانستان طی هفته‌های اخیر بارها اعلام کرده مخفیگاه‌های داعش را در شهرهای کابل، مزار شریف و میمنه هدف قرار داده است. در همین حال سرکرده داعش در

افغانستان به تازگی در فایلی صوتی از تضعیف موقعیت این گروه در این کشور خبر داد و افزود، تنها تعداد اندکی از فرماندهان داعش در افغانستان باقی مانده‌اند. افزایش حملات نیروهای طالبان به گروه تروریستی داعش در ولایت و شهرهای مختلف افغانستان در هفته‌های اخیر را می‌توان ناشی از فشارهای داخلی و خارجی برای مقابله با تروریسم در این کشور دانست. از زمان به قدرت رسیدن مجدد طالبان در افغانستان در اگوست ۲۰۲۱ تاکنون، جامعه بین المللی به خصوص کشورهای همسایه از ادامه و تشدید فعالیت‌های داعش در این کشور انتقاد کرده و خواستار برخورد جدی حکومت طالبان با این گروه خشن تروریستی شده‌اند. کشورهای منطقه و همسایگان افغانستان، ادامه حضور و فعالیت داعش در افغانستان را موجب به خطر افتادن امنیت خود و بروز بی‌ثباتی می‌دانند. در حدود دو سال

گذشته در نشست‌های مربوط به همسایگان افغانستان، بارها از دولت طالبان خواسته شده تا ضمن پایان دادن به حضور تروریست‌ها در افغانستان، مانع از حملات آنان به دیگر کشورها از خاک افغانستان شود. در داخل افغانستان نیز مردم و گروه‌های مختلف به شدت از ادامه حضور و گسترش دامنه اقدامات ضد بشری داعش در این کشور نگران هستند و آن را تهدیدی بزرگ برای آینده افغانستان می‌دانند. جاوید کوهستانی، کارشناس مسائل امنیتی و نظامی در افغانستان می‌گوید، چنان چه داعش در افغانستان سرکوب نشود، یک تهدید استراتژیک برای این کشور و برای دیگر کشورهای منطقه و همسایه خواهد بود. در شرایطی که فشارهای داخلی و بین‌المللی بر دولت طالبان برای مقابله با داعش در افغانستان افزایش یافته است، حکومت طالبان هم برای کاستن از موج فزاینده انتقادها به ضعف

در مورد داعش و تامین امنیت شهروندان

ظاهرا برنامه‌ای گسترده برای اقدام ضد

اعضای این گروه در ولایات و شهرهای مختلف

را در پیش گرفته است. در حدود دو سال

گذشته بارها حکومت طالبان به بی‌برنامگی و

ضعف در برخورد با داعش در افغانستان متهم

شده است و حتی برخی محافل آن را نشانه

ناکارآمدی طالبان در تامین امنیت عمومی

ارزیابی کرده‌اند. به رغم ادعا و برخی اقدامات

اخیر طالبان، همچنان سایه فعالیت‌های

تروریستی داعش در مناطق مختلف، امنیت

مردم افغانستان را به مخاطره انداخته است. این

تکلیف بیش از گذشته متوجه حکومت طالبان

است که از همه امکانات و توانایی‌های خود

برای مقابله با داعش و دیگر گروه‌های ناامن

کننده این کشور استفاده کند تا بتواند به وعده

خود برای تامین امنیت عمومی و به خصوص

اقلیت‌ها در افغانستان جامه عمل بپوشاند.

بین الملل

پیشخوان بین الملل

نشریه آمریکایی «تایم» در واکنش به این که ترامپ اولین رئیس‌جمهور سابق این کشور است که به جرایم کیفری متهم شده، تیترا «بی‌سابقه» را انتخاب کرد. ترامپ روز سه‌شنبه در دادگاه نیویورک، ۳۴ فقره اتهام در خصوص جعل اسناد مالی برای پرداخت حق السکوت به بازیگر فیلم‌های مستهجن را رد کرد.

قاب بین الملل

رئیس‌جمهور ترکیه خرید یک دستگاه خودروی ملی ترکیه «توگ» توسط الهام علی‌اف، رئیس‌جمهور آذربایجان را به او تبریک گفت. رجب طیب اردوغان با انتشار پیامی در شبکه‌های اجتماعی نوشت: «برادرم الهام علی‌اف نیز خودروی توگ را که افتخار ترکیه به شمار می‌رود، تحویل گرفت. به امید خدا به خوبی و خوشی از اتومبیل جدیدتان استفاده کنید.»

افغانستان

در پی وضع ممنوعیت جدید طالبان برای کارکنان زن ادارات سازمان ملل متحد در افغانستان، حدود ۴۰۰ زن بیکار شدند. طالبان دسامبر ۲۰۲۲ دو فرمان در زمینه منع تحصیل زنان در دانشگاه و منع اشتغال زنان در سازمان‌های غیردولتی داخلی و خارجی صادر کرد که با واکنش‌های بین‌المللی گسترده مواجه شد.

چهره روز

کلینتون: از خلع سلاح هسته‌ای اوکراین پشیمانم

بیل کلینتون درباره واداشتن اوکراین به تسلیم سلاح‌های هسته‌ای خود در مذاکرات ۱۹۹۴ ابراز تأسف کرد و گفت که «اگر این اتفاق نمی‌افتاد، روسیه به اوکراین حمله نمی‌کرد.» او به «بیزنس اینسایدر» گفت که خود را در تمامیت ارضی «ضعیف» اوکراین سهیم می‌داند. کلینتون گفت: «من شخصا خود را سهیم می‌دانم، چون این من بودم که اوکراین را به تسلیم سلاح‌های هسته‌ای وادار کردم. اوکراین حالا باور دارد که اگر هنوز سلاح‌هایش را داشت، هدف حمله روسیه قرار نمی‌گرفت.» آمریکا در ۱۹۹۴ باعث عقد تفاهم نامه بوداپست میان بوریس یلتسین و لئونید کراچوک، روسای جمهوری سابق روسیه و اوکراین شد. این قرار داد با هدف خارج کردن سلاح‌های هسته‌ای اوکراین صورت گرفت که پس از فروپاشی شوروی هنوز در خاک این کشور مستقر بودند. در ۱۹۹۴ بعد از امضای توافق، کراچوک گفته بود: «اگر فردا روزی روسیه به کریمه حمله کند، هیچ کس متعجب نخواهد شد.»